

1. ura: Anton Aškerc: Kronanje v Zagrebu, branje in analiza umetnostnega besedila

Danes boš prebral pesem o Matiji Gubcu, ki je v 16. stoletju vodil slovensko-hrvaški upor. Bil je ujet, mučen in usmrčen.

V berilu poišči pesem *Kronanje v Zagrebu* in jo dvakrat preberi (str. 70–73). Poglej tudi neznane besede ob pesmi.

V zvezek zapiši naslov **Anton Aškerc: Kronanje v Zagrebu** in odgovori na spodnja vprašanja:

1. Kako doživljaš osnovno razpoloženje besedila? Kako delujejo nate podobe mučenja Matije Gubca?
2. Določi kraj in čas dogajanja.
3. Iz pesmi razberi, kaj sta bili znamenji upornikov.
4. Koliko mož pride k ljudskemu kralju (Gubcu)?
5. Se možje iz njega posmehujejo ali ne? Utemelji odgovor.
6. Dopolni. Prvi mož ga postavi na _____, drugi mu prinese _____, tretji pa _____.
7. Namesto Gubca govorijo njegove oči. Izpiši verz, ki to sporoča.
8. Zakaj je Gubčev glas mrtvaški?
9. Kako pesnik predstavi Matijo Gubca? Katere lastnosti mu lahko pripišeš?
10. Dopolni. Avtor je uporabil toliko starinskih izrazov, ker _____.
11. V katero literarno zvrst spada besedilo? Odgovor utemelji z dvema značilnostma.
12. Pesnik z glasovi (predvsem z glasom o) in ritmom oponaša zvonove (onomatopoiija ali podobnoglasje). Izpiši kitico, kjer to počne.

13. Dopolni. Veliko kitic se konča z nenavadnima ločiloma, s _____ ali _____.
14. Iz prve kitice izpiši posebitev.
15. Iz pete kitice izpiši vzklik.
16. V sedmi kitici poišči podvojitve ali geminacijo.
17. Katero pesniško sredstvo je *pero kokotovo*?
18. Iz 37. kitice izpiši primero.

Pesem je **epska ali pripovedna**, saj pripoveduje o kronanju Matije Gubca.

Odgovore preveri s pomočjo spodnjih rešitev.

REŠITVE

1. Kako doživljaš osnovno razpoloženje besedila? Kako delujejo nate podobe mučenja Matije Gubca?

Po smislu (trpljenje, mučenje, grozne podobe ...)

2. Določi kraj in čas dogajanja.

Zagreb/zagrebške ulice/Markova cerkev; leta 1573

3. Iz pesmi razberi, kaj sta bili znamenji upornikov.

Zimzelen in pero kokotovo.

4. Koliko mož pride k ljudskemu kralju (Gubcu)?

Trije možje.

5. Se možje iz njega posmehujejo ali ne? Utemelji odgovor.

Iz njega se posmehujejo, saj mu ponudijo prestol, krono in žezlo, ki pa so žareči/ognjeni (pripravljene za mučenje).

6. Dopolni. Prvi mož ga postavi na prestol, drugi mu prinese krono, tretji pa žezlo.

7. Namesto Gubca govorijo njegove oči. Izpiši verz, ki to sporoča.

Molče on govori z očmi!

8. Zakaj je Gubčev glas mrtvaški?

Ker ga čaka smrt.

9. Kako pesnik predstavi Matijo Gubca? Katere lastnosti mu lahko pripišeš?

Pokončen, pogumen, neustrašen ... (po smislu)

10. Dopolni. Avtor je uporabil toliko starinskih izrazov, ker želi poustvariti govor 16. stoletja.

11. V katero literarno zvrst spada besedilo? Odgovor utemelji z dvema značilnostma.

Spada v pesništvo/poezijo, saj ima kitice, verze, rimo.

12. Pesnik z glasovi (predvsem z glasom o) in ritmom oponaša zvonove in bobne (onomatopoiija ali podobnoglasje). Izpiši kitico, kjer to počne.

Zvonovi zagrebški pojo,
pojo, da še nikdar tako.

ALI

Ropoče boben gor in dol
po ulicah, ko še nikol:

13. Dopolni. Veliko kitic se konča z nenavadnima ločiloma, s tremi pikami ali klicajem.

14. Iz prve kitice izpiši poosebitev.

zvonovi pojo

15. Iz pete kitice izpiši vzklik.

Matija Gubec naš je kralj!

16. V sedmi kitici poišči podvojitve ali geminacijo.

Le vkup, le vkup

17. Katero pesniško sredstvo je *pero kokotovo*?

stalni okrasni pridevek in inverzija/zamenjava

18. Iz 37. kitice izpiši primero.

Kot kralj dnes prvič gledam vas